

Post Info

INFORMATIVNI TJEDNIK HRVATSKOG SINDIKATA POŠTE

OBILJEŽEN SVJETSKI I NACIONALNI DAN ZAŠTITE NA RADU – 28. TRAVANJ 2021.

NHS - Od 2003. godine Međunarodna organizacija rada 28. travnja obilježava Svjetski dan sigurnosti i zaštite zdravlja na radu s naglaskom na sprječavanje bolesti i ozljeda na radu, a sindikalni pokret od 1996. godine taj dan obilježava komemoracijom za sve žrtve profesionalnih bolesti i ozljeda na radu, s porukom: *Sjećamo se mrtvih, borimo se za žive*. Hrvatski je sabor 2007. godine, donio odluku o proglašenju 28. travnja Nacionalnim danom zaštite na radu.

Nažalost, i ove godine zaštitu na radu, pa tako i sam Dan zaštite na radu, obilježila je pandemija koronavirusa COVID-19.

Zaštita na radu štiti zdravlje radnika kao potpuno psihičko, fizičko i socijalno blagostanje. **Na zdravlje radnika utječe i radno vrijeme**, odnosno primjereni odmori i dopusti. Kao što je zaštita na radu ljudsko pravo, tako je i pravo na odmor ljudsko pravo.

Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima priznaje svakome pravo uživati pravedne i povoljne radne uvjete kojima se po-

sebice, između ostalog, osigurava odmor, slobodno vrijeme, razumno smanjenje radnih sati i povremeni plaćeni neradni dani, kao i naknada za državne praznike. Isto tako, i Povelja Europske unije o temeljnim pravima daje svakom radniku pravo na ograničenje najduljeg radnog vremena, na dnevni i tjedni odmor te na plaćeni godišnji odmor.

Ova prava, koja su izborili sindikati u davnoj povijesti, ne postoje kako bi poslodavcima zagorčavala život, već kako bi zaštitila radnike i njihovo zdravlje. Gospodarska prava nisu prava iznad svih, ona su ograničena socijalnim pravima i to uvijek treba imati na umu. **Poslodavčevo pravo na određivanje radnog vremena ne može biti iznad radnikovog prava na ograničenje radnog vremena i prava na odmor.** Odmor ima svrhu očuvanja radnikove radne sposobnosti i zdravstvene sposobnosti u najužem smislu. U širem smislu kvalitetan odmor omogućava radniku ravnotežu privatnog i poslovnog života i kvalitetan život.

O utjecaju radnog vremena na zdravlje, odnosno produljenom radnom vremenu raspravlja se već duže vrijeme i dokazan je štetni utjecaj takvog radnog vremena na zdravlje radnika.

Prema istraživanju objavljenom u *Lancetu* (poznati opći medicinski časopis) 2015. godine, **radnici koji rade duge radne sate imaju veći rizik od moždanog udara.** Rizik se povećava s povećanjem radnih sati. Nagla smrt zbog prevelikog rada je često uzrokovana moždanim udarom te se vjeruje da proizlazi iz ponavljajuće reakcije na stres.

U dokumentu Međunarodne organizacije rada *Working Time, Health and Safety: A Research Synthesis Paper*, navodi se kako se među zaposlenima na puno radno vrijeme (40 ili više sati tjedno) problemi sa spavanjem i rizici povećavaju linearno s povećanjem odrađenih sati te se stoga preporučuje da radnici ne bi trebali raditi više od 48 sati tjedno. **Ograničenje radnog vremena na određeni broj sati nije proizvoljna izmišljotina, nego znanstveno utemeljeno rješenje.** Tome u prilog govori i činjenica da se direktiva koja na razini EU uređuje pitanje radnog vremena, odmora i dopusta smatra direktivom iz područja zaštite sigurnosti i zdravlja radnika na radu.

Ograničenje radnog vremena odnosi se na sve vrste rada, gdje god da se on obavlja, kod poslodavca ili od kuće. **Činjenica rada od kuće ne znači kako radnik mora biti dostupan poslodavcu u bilo koje vrijeme ili**

cijelo vrijeme. Radno vrijeme može biti veliki rizik rada od kuće jer postoji bojazan (opravdani) kako će radnici koji rade od kuće raditi više radnih sati, a osobito uzimajući u obzir činjenicu kako se takav rad najčešće obavlja sjedilački na upitno ergonomski prikladnim stolicama i za isto takvim stolovima. Samo sjedilački način rada, osobito onaj dugotrajan, može uzrokovati dijabetes tipa 2 i rak, a kad dodamo i neprikladne ergonomske uvjete stavljamo na popis bolesti i mišićno-koštane poremećaje.

Troškovi sjedilačkog života su veliki. U Engleskoj je provedeno istra-

živanje na tu temu u kojoj se navodi da je meta-analiza pokazala kako provedenih 6-8 sati dnevno u sjedilačkom položaju povećava budući rizik smrtnosti i rizik od smrtnosti zbog kardiovaskularnih problema. Sjedi-lački život je dokazani faktor rizika za nekoliko nezaznih bolesti. Jaki dokazi pokazuju kako visoka razina vremena provedenog sjedeći dovodi do povećanog rizika nastanka kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa tipa 2 te smrtnosti općenito. U tom smislu, a i zbog negativnih psihosocijalnih posljedica takvog rada i stalne digitalne povezanosti, **sindikati u**

Europi, kao i u Hrvatskoj traže propisivanje prava na isključenje / nedostupnost kako bi se radnicima omogućilo korištenje odmora u pravom smislu riječi te zaštitilo njihovo zdravlje.

Podsjećamo još jednom – ograničenje radnog vremena i omogućavanje kvalitetnih odmora prvenstveno štite život i zdravlje radnika, a posljedično povećavaju zadovoljstvo radnim mjestom i poslom u cjelini te povećanom proizvodnosti rada i, na kraju, ali ne manje važno, manjim javnim troškovima za liječenje raznih ozbiljnih bolesti radnika.

U OŽUJKU 155.588 NEZAPOSLENIH

Potkraj ožujka 2021. u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bilo je evidentirano 155.588 nezaposlenih osoba, što je za 6.798 osoba manje nego prethodnoga mjeseca, a za 12.127 osoba više nego u ožujku 2020. Od ukupnoga broja nezaposlenih u ožujku 2021. bilo je 70.037 nezaposlenih muškaraca (45 posto) i 85.551 nezaposlena žena (55 posto). Nezaposlenost je u odnosu na isti mjesec prošle godine povećana u svim dobnim skupinama. Najveći apsolutni broj nezaposlenih osoba u ožujku 2021. imali su Splitsko-dalmatinska županija, Grad Zagreb i Osječko-baranjska županija, a najmanji je broj nezaposlenih zabilježen u Ličko-senjskoj županiji. Temeljem radnoga odnosa većina se osoba zaposlila na određeno vrijeme, 89,1 posto. Promatrano po djelatnostima, najveći se broj zaposlio u: prerađivačkoj industriji, pružanju smještaja, pripremi i usluživanju hrane, trgovini na veliko i malo, građevinarstvu te obrazovanju. Tijekom ožujka 2021. Hrvatskom zavodu za zapošljavanje prijavljena su 23.034 slobodna radna mjesta. Najveći broj slobodnih radnih mjesta pristigao je iz djelatnosti: pružanje smještaja, priprema i usluživanje hrane, prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, građevinarstvo te obrazovanje.

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

Međunarodni praznik rada obilježava se kao spomen na velike radničke prosvjede održane u Chicagu 1886. godine, kada je u sukobima s policijom poginulo više radnika, a osmero je radnika osuđeno na smrt. Oko 40.000 radnika tada je prosvjedovalo ističući zahtjeve simbolizirane u 3 osmice: 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati prava na vlastiti život. Međunarodni praznik rada danas je službeni praznik u više od 80 zemalja, a u još toliko njih se neslužbeno slavi, često nažalost uz uliče nemire. Vrijedi napomenuti da su se hrvatski radnici pozivu na obilježavanje 1. svibnja odazvali u samom početku odnosno već 1890. godine.

***Svima vam čestitamo 1. svibnja,
Međunarodni praznik rada!***

Informativni tjednik HSP - Hrvatskog sindikata pošte

Odgovorni urednik: Milan Jukić, Urednica: Martina Cikojević, dipl. novinar

Uređivački odbor: Damir Jurišić, Dubravko Kovačić, Željko Miljak, Lidija Pulišić, Željko Šešerin i Mario Vrčec

Adresa Uredništva: Radićeva 12, 10000 Zagreb, TEL: 01/4686-092 FAX: 01/4921 555

Internet adresa: www.sindikatsp.hr, e-mail adresa: urednistvo@sindikatsp.hr

ISSN: 1333-4530